

Mansur Çelebiniň kasydalaryndan

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 22 января, 2025

Mansur Çelebiniň kasydalaryndan

Agahiniň ady- Mansur Çelebi bolup, ol Rumda Wardar diýen ýerde eneden doglupdyr. Agahiniň haçan we kimiň maşgalasynda dünýä inendigi barada maglumat galmandyr.

Ol medresede bilim alanyndan soň, Gelib olliýada müdiris bolup işläpdır, ömür boýy, ajaýygly we hoşniýetliliği wagyz edip gidipdir. Agahi 1577-nji ýylда wepat bolupdyr.

Mansur Çelibi Agahi ömrüni ylym- bilimi, din-yslamy wagyz etmek işlerine bagışlapdyr. Ol öz döwrüniň belli, abraýly adamy bolmak bilen, ajaýyp şygyrlary hem yzypdyr. Onuň şygyrlary pähimli-paýhasly many-mazmuna eýe bolupdyr.

Mansur Çelibi Agahiniň belli döwürlerde Pyýala Paşanyň gämiçiler toparynda, gämiçilik bilen hem meşgullandygy bellenilýär.

Agahi özüniň täsirli kasydası bilen Sultan Süleymanyň minnetdarlygyny gazanypdyr. Sultan Süleyman Agahiniň beýik zehinli başlangyjyny boş goýmen, oňa uly medresäni bagş edipdir.

Şol şygyryň birnäçe bendi şeýledir:

Bady-i askın alwanda eýledi, sabrym diýmasın,
Ilwand oldy göňül tfli seniň derdiňden.

Nubbar farsa kaçup saňa kenar bolmasa,
Bolma olara alarga bir, iki gün gatlan.

Eý köňül , neçün ýatyr sen, bu limany tende,
Hümmetden leňňer al , möwsümidir aç ýelken.

Bu misralarda görülen farsa kenar, lewend,
Alabend leňňer, ijman alarga ýelken kibi kelemeler...

Agahiyniň özi gämiçi bolany üçin, onuň şygyrylaryna
gämiçilikde ulanylýan forma, kenar, lewend, alabent leňner,
liman alarga ýaly we ýelken ýaly diňe gämiçilige degişli
adalgalar hem girip gidipdir. Biz işimizde onuň gündogarda
ýagşy yz galdyran “Kasydaly nesihat” eserini getirmegi makul
bildik.

A g a h i Mansur Çelibi

Kasydaly nesihat

Eý Hysrawy madalat desga,
Nejabat sipah, pahsanda Mah.

Sahypsahlyk bolsun mübärek saňa,
Medetkär taňry, täberrik saňa.

Bolup dosty Hak, daýyma nas nasiriniň,
Melul bolmasyn, bir dem hatyrah.

Emriňe sabyr aýlap, Şat tut,
Böri külpetin gamdan azat tut.

Ata sulpundan bolma, indiki gün,
Göwnüňi bu gam bile kylma hazan,

Eger-de bu gam üzre duşawardyr,
Bala sekilli bende, naçardyr.

Kylyp, sabyr bile mertligi aşgär,
Her halda Haka şükür kyl aşgär.

Eşit bu dana bendeden mahfyret,
Diýerin ki näçe manfatlyk nokat.

Ijahan içre halky aýlady şalar,
Älem gudratynyň sahyby çohlar.
Kylyp oýun atly haramy aşgar,
Rowaç berdi oýun zulum, süteme ygtybar.

Ýetop oýundan ele, çahat geler,

Ondan oýun renji mähnet geler.

Eger ýagşy bolsun, ýa eger ýaman,
Ýer astynda olar boldular ýegsan...

Ne boldy olaryň işinden habar,
Ne galdy olaryň birinden eser,

Barysy görüp çarhy dinden sütem,
Adam sary naçar kyldy gadam.

Hany han alyyElgezar?
Ol başyna goýmuş erdi täji zar.

Hany şahy älem,Muhammet Rahym,
Bu awlakka gahryndan boldy bim.

Nirä bardy Allakuly patyşah,
Öçmüs erdi ki mülk tertip sipah.

Hany dahr, şasyMuhammet Amin,
Ki afak oňa erdi zerriu negin.

Hany käbeýi kyblagähiň seniň,
Ki erdi sapak penahyň seniň.

Gahryndan mustan erdi asman,
Kafi jawdidan munfail bahry kän.

Bolar çogda ilkinji duýgy tabar,
Edi ejiz utrusyda seri nar.

Ony hem kylyp-u natuwan,
Adam keşwary sary kyldy zaman.

Kişi şa bolsun we ýa hut geda,
Gutulman pelek zulmundan ýük oňa.

Pelek zowaly usry jepakär erur,
Fusun sozy meger gaddar erur.

Ýüzünden ýok asla haýadan asar,
Sözünden ýok agar kofadan habar.

Haýasyzdan asla wepa isleme,
Wepasyzdan aslahaýa isleme.

Ulusa ýetdirmek sütemdir pany,
Erurlar zebany pahyr-u-gany.

Birew eger murdan tapdy boldy şad,
Myrady onuň aýlamak namyrad.

Birewde maksat bolsa eger owuç bagt,
Onuň bagty ony urmak ýere bagt.

Birew tapsa nur jamynyň kemini,
Sütem jamyndan süýndürer jamyny.

Birow nişe ikeldin, tapsa bahr,
Berer jam idborun anda bahr.

Birewde eger görse suru surur,
Kylar ony matam ero hasybyr.

Maal- kyssa bolmada ýagşy- ýaman,
Jepasyndan onuň gutulmaz aman.

Aýo, hysrawy maadalat datgah,
Nejobatsipahidapahşana mah.

Şahynşahlyk bolsun mübärek saňa,
Medetkär Taňyry medetkär saňa.

Bolup eziz hak daýyma nosiriň,
Melul bolmasyn bir dem hatyraň.

Zamiriňi samyr eýläbän şat tut,
Biri külpeti gamdan azat tut.

Ata sulhundan bolma andihi kin,
Könlüňi bu gam birle kylma hazyn.

Arapçı bu gam üzre duşowardyr,
Bala çekkaly bende naçardyr.

Salyp sabyr bile çykyň şikara,
Bar halda şükür kil aşkäre.

Eşit, bu hazyn bebdelere ylym,
Ki derim niçe manfatlyk nokat.

Jahan içre halky aylady şalar,
Käbe gudratydyr, sahyby janlar.

Kylyp oýunda alty karam aşkär,
Bala bazi zulumy sitam ygtyýar.

Ýetip oýundan ela rahat base,
Bala bazindan zenji mähnet basa.

Bolup bazi nafruni lagnatga düş,
Bolup bazi tahsuni rahmetge düş.

Kylyp sultanat barça yüz gamçy,
Sürüp hökümini köňül aramyça.

Eger ýagşy erdi, eger erbet ýaman,
Ýer astynda boldy barysy pynhan.

Ne galdy olaryň birinden eser,
Ne boldy olaryň işinden habar.

Barysy görüp, çarhy dinden sütem,
Adam sary naçar kyldy gadam.

Budur eger çarhy zalyň işi,
Onuň zulumyndan gutulmaz kişi.

Hany ol inak Muhammet Emin,
Ol Hywak ero erdi masnad nyşan.

Hany emri adyl Öwezbaý inak,
Ol eziz ata edi başdan aýak.

Budur, eger çarhy zalym işi,
Onuň zulumyndan gutulmaz kişi.

Hany ol Ynak Muhammet Emin,
Ol Hywok ero erdi masnat nyşan.

Hany emri adyl Öwezbaý ynak,
Ol eziz ata erdi başdan oýak.

Goşgular